

Maksualane teabevahetus

Alla laaditud 08.12.2021

Sisukord

FATCA	3
<i>Millal tuleb deklaratsioon esitada</i>	3
<i>Deklaratsiooni täitmine</i>	3
<i>Kus ja kuidas saab FATCA deklaratsiooni esitada</i>	4
<i>Abiinfo</i>	5
Finantskontode alane teabevahetus	5
<i>Kes esitavad deklaratsioone CRS ja DAC2</i>	6
<i>Millal tuleb deklaratsioonid esitada</i>	6
<i>Kus ja kuidas saab deklaratsioone esitada</i>	6
<i>Deklaratsioonide täitmine</i>	7
<i>Abiinfo</i>	7
Riikidepõhise aruande esitamine	8
<i>Riikidepõhise aruande esitajast teatamine</i>	8
<i>Millal tuleb riikidepõhine aruanne esitada</i>	9
<i>Kuidas riikidepõhist aruannet esitada</i>	9
<i>Riikidepõhise aruande täitmine</i>	10
<i>Riikidepõhise aruande esitamise abiinfo</i>	10
Piiriüleste skeemide alane teabevahetus	10
<i>Piiriülene ja aruandekohustusega skeem</i>	11
<i>Isikud teabevahetuses</i>	11
<i>Teabeandja kohustused</i>	13
<i>Teabeandja aruande esitamine</i>	14
<i>Asjaomase maksukohustuslase aruandekohustus</i>	15
<i>Piiriüleste skeemide kriteeriumid</i>	16
<i>Peamise hüve kriteeriumist sõltuvad skeemid</i>	17
<i>Peamise hüve kriteeriumist sõltumatud skeemid</i>	19
<i>Siirdehinna kindlaksmääramisega seotud skeemid</i>	20
<i>Finantskontode alast teabevahetust mõjutavad skeemid</i>	20
<i>Tegeliku kasusaaja tuvastamist mõjutavad skeemid</i>	21
<i>Karistused skeemist teavitamata jätmisel</i>	22
<i>Deklaratsiooni esitamine</i>	22
<i>Päasuõigused deklaratsioonide esitamiseks</i>	23

FATCA

Deklaratsiooni „Eesti Vabariigi valitsuse ja Ameerika Ühendriikide valitsuse vahelise rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise ja FATCA rakendamise kokkuleppega seonduva teabe kogumine“ (edaspidi *FATCA deklaratsioon*) peavad esitama **Eesti finantsasutused, kellel on Ameerika Ühendriikide residentide finantskontod.**

Aruandekohustuslik finantsasutus peab taotlema USA maksuhaldurilt **GIIN koodi**. Ilma GIIN koodita ei saa FATCA deklaratsiooni esitada. Kui isikul on FATCA kohustus, aga tal puudub ligipääs vastavale rakendusele Maksu- ja Tolliametile e-teenuste keskkonnas e-MTA, siis tuleb esmalt hankida GIIN kood ning see esitada Maksu- ja Tolliametile koos taotlusega saada FATCA rakenduse pääsuõigus. Taotluses tuleb märkida ka aasta, millest alates FATCA kohustus tekkis.

Virtuaalväeringute rahakotiteenuse osutajad ja virtuaalväeringute vahetusteenuse osutajad ei ole hetkel kehtiva seadusandluse kohaselt aruandekohustuslikud finantsasutused FATCA mõistes.

Lisainfo

Rahandusministri määrus 19.05.2015 nr 16 „Maksualase teabevahetuse seadusest tuleneva deklaratsiooni vorm ning selle esitamise ja täitmise korra kehtestamine“

Rahandusministeeriumi veebileht „**Maksualane teabevahetus**“

USA Riigitulude Ameti 07.12.2017 kiri USA maksukohustuslase numbri raporteerimisest | 13.58 KB | pdf

Millal tuleb deklaratsioon esitada

FATCA deklaratsioon eelmise aasta andmetega tuleb esitada hiljemalt jooksva aasta 30. juuniks.

Deklareeritava teabe puudumisel tuleb esitada tühi deklaratsioon **e-MTA** kaudu.

Deklaratsiooni täitmine

Deklaratsiooni vormid on kehtestatud **Rahandusministri määrusega**.

Failide tehniline teave

Kus ja kuidas saab FATCA deklaratsiooni esitada

Deklaratsioon esitatakse Maksu- ja Tolliametile e-MTA vahendusel elektroonselt XML-formaadis failiga laadides.

FATCA deklaratsiooni esitamiseks:

1. valige **e-teenuste keskkonnas e-MTA**: Aruanded – Teabevahetuse deklaratsioonid – Finantsinfo deklaratsioonid (FATCA/OECD/EU DAC2),
2. deklaratsioonide loetelu lehel vajutage nupule „Lisa uus deklaratsioon“.

DEKLARATSIOONI ESITAMINE

Deklaratsiooni täisversiooni esitamiseks vajutage nupule „Lisa deklaratsioon failist“, valige „Kohustuse tüüp“ ja „Aasta“ ning otsige oma arvutist fail, mida hakkate üles laadima.

Pärast nupule „Impordi“ vajutamist toimub andmete kontroll (faili valideerimine).

Vigade korral kuvatakse kasutajale informatsioon nende kohta ja deklaratsiooni on tarvis parandada.

Kui vigu ei leidunud, siis ilmub deklaratsioon „Ettevalmistamisel“ staatuses deklaratsioonide nimekirja. „Kinnita“ nupule vajutades teostatakse veel kord valideerimine ja selle läbimise korral deklaratsioon kinnitub.

„Ettevalmistamisel“ staatuses deklaratsiooni on võimalik kustutada, vajutades vastavale ikoonile.

DEKLARATSIOONI ANDMETE MUUTMINE

Kui vormil jäid mõned andmed deklareerimata või kui mõni rida on täidetud puudulikult või valesti, siis andmete muutmiseks tuleb faili uuesti laadida.

Abiinfo

- ✘ Küsimuste korral palume pöörduda ariklient@emta.ee või telefonil **880 0812**.
- ✘ Tehnilised küsimused saate esitada e-maks@emta.ee või telefonil **880 0815**.

Finantskontode alane teabevahetus

Lähtudes **EL Nõukogu direktiivist 2014/107/EL** ja OECD maksuasjades vastastikuse haldusabi konventsioonist ning **Common Reporting Standard** mitmepoolsest kokkuleppest, on **Eesti finantsasutustel** kohustus edastada teavet mitteresidentide kontode kohta ja esitada sellekohased deklaratsioonid:

- ✓ deklaratsioon „Maksuasjades vastastikuse haldusabi konventsiooni artikli 6 alusel vahetatava finantskontode maksualase teabe kogumine” (vorm CRS) ja
- ✓ deklaratsioon „Euroopa Liidu liikmesriikidega vahetatava finantskontode maksualase teabe kogumine” (vorm DAC2).

Lisainfo

Maksualase teabevahetuse seadusest tuleneva deklaratsiooni vorm ning selle esitamise ja täitmise korra kehtestamine

Rahandusministri määrus 19.05.2015 nr 16

Kes esitavad deklaratsioone CRS ja DAC2

Eesti finantsasutustel on kohustus edastada teavet mitteresidentide kontode kohta.

Kui aruandekohustuslikul finantsasutusel on ühe finantsinfo deklaratsiooni esitamise kohustus, on tal reeglina ka ülejäänud kahe finantsinfo deklaratsiooni esitamise kohustus.

Kui isikul on finantsinfo deklaratsiooni esitamise kohustus, aga tal puudub ligipääs vastavale rakendusele Maksu- ja Tolliametile e-teenuste keskkonnas e-MTA, siis tuleb esmalt hankida USA maksuhaldurilt **GIIN kood** ning see esitada Maksu- ja Tolliametile koos taotlusega saada finantsinfo deklaratsioonide rakenduse pääsuõigus. Taotluses tuleb märkida ka aasta, millest alates deklareerimiskohustus tekkis.

Virtuaalväeringute rahakotiteenuse osutajad ja virtuaalväeringute vahetusteenuse osutajad ei ole hetkel kehtiva seadusandluse kohaselt aruandekohustuslikud finantsasutused.

Millal tuleb deklaratsioonid esitada

CRS ja DAC2 deklaratsioonid eelmise aasta andmetega tuleb esitada hiljemalt jooksva aasta 30. juuniks.

Deklareeritava teabe puudumisel tuleb esitada tühi deklaratsioon **e-MTA** kaudu.

Kus ja kuidas saab deklaratsioone esitada

Deklaratsioonid esitatakse Maksu- ja Tolliametile e-MTA vahendusel elektroonselt XML-formaadis failiga laadides.

CRS ja DAC2 deklaratsioonide esitamiseks:

1. sisenege **e-MTAsse**
2. valige menüüs „Aruanded“ ning seejärel jaotise „Teabevahetuse deklaratsioonid“ alt „Finantsinfo deklaratsioonid (FATCA/OECD/EU DAC2)“
3. deklaratsioonide loetelu lehel vajutage nupule „Lisa uus deklaratsioon“

DEKLARATSIiooni ESITAMINE

Deklaratsiooni täisversiooni esitamiseks vajutage nupule „Lisa deklaratsioon failist“, valige „Kohustuse tüüp“ ja „Aasta“ ning otsige oma arvutist fail, mida hakkate üles laadima. Pärast nupule „Impordi“ vajutamist toimub andmete kontroll (faili valideerimine). Vigade korral kuvatakse kasutajale informatsioon nende kohta ja deklaratsiooni on tarvis parandada. Kui vigu ei leidunud, siis ilmub deklaratsioon „Ettevalmistamisel“ staatuses deklaratsioonide nimekirja. „Kinnita“ nupule vajutades teostatakse veel kord valideerimine ja selle läbimise korral deklaratsioon kinnitub. „Ettevalmistamisel“ staatuses deklaratsiooni on võimalik kustutada, vajutades vastavale ikoonile.

DEKLARATSIiooni ANDMETE MUUTMINE

Kui vormil jäid mõned andmed deklareerimata või kui mõni rida on täidetud puudulikult või valesti, siis andmete muutmiseks tuleb faili uuesti laadida.

Deklaratsioonide täitmine

Deklaratsioonide vormid on kehtestatud **rahandusministri määrusega**.

CRS ja DAC2 failide tehnilised spetsifikatsioonid leiate lehelt "**Tehniline info arendajale**"

Lisainfo

CRS-iga on võimalik tutvuda ka OECD kodulehel:

- ✘ **Common Reporting Standard (CRS)**
- ✘ **Standard for Automatic Exchange of Financial Account Information in Tax Matters**
- ✘ **Standard for Automatic Exchange of Financial Account Information in Tax Matters: Implementation Handbook**

Abiinfo

- ✘ Küsimuste korral palume pöörduda ariklient@emta.ee või telefonil 880 0812.
- ✘ Tehnilised küsimused saate esitada e-maks@emta.ee või telefonil 880 0815.

Riikidepõhise aruande esitamine

Lähtudes EL Nõukogu direktiivist 2016/881/EL ja OECD maksuasjades vastastikuse haldusabi konventsioonist ning *Country-by-Country Reporting* mitmepoolsest kokkuleppest, on **hargmaiste ettevõtete kontsernidel** kohustus edastada teavet kontserni tulu, maksude ja äritegevuse kohta. Aruanne täidetakse eraldi iga maksujurisdiktsiooni osas, kus kontsern tegutseb.

Riikidepõhine aruanne esitatakse selle kontserni kohta, kelle kogu konsolideeritud müügitulu riikidepõhises aruandes hõlmatavale majandusaastale eelneval majandusaastal oli suurem kui 750 miljonit eurot.

Lisainfo

Rahandusministri määrus 19.05.2015 nr 16 „Maksualase teabevahetuse seadusest tuleneva deklaratsiooni vorm ning selle esitamise ja täitmise korra kehtestamine”

Rahandusministeeriumi veebileht „**Maksualane teabevahetus**”

Riikidepõhise aruande esitajast teatamine

Suurkontserni (konsolideeritud tulu ületab 750 miljonit eurot) Eesti maksuresidendist liige peab vabas vormis esitama teate (*notification*) riikidepõhise aruande (*CbC report*) esitaja (konsterni liikme) isiku (nimetus, registrikood ja aadress) ja tema residentsuse riigi kohta kas:

- ✓ digiallkirjastatult e-posti aadressil emta@emta.ee või
- ✓ **e-MTA** rubriigi „Suhtlus” menüüpunkti „Kirjavahetus” kaudu.

Teade tuleb esitada **hiljemalt 30. juuniks** (või 6 kuud majandusaasta lõpust).

Riikidepõhise aruande (*CbC report*) esitamise kohustus on kehtestatud **maksualase teabevahetuse seadusega**, kuid selle aluseks on ELi direktiiv ja OECD mudel.

Emaettevõtja välisriigi maksuhaldurile esitatud kontserni riikidepõhise aruande põhjal edastab välisriigi maksuhaldur Eesti liiget puudutava sisulise info Eesti maksuametile rahvusvahelise teabevahetuse kaudu.

Millal tuleb riikidepõhine aruanne esitada

Riikidepõhise aruande deklaratsioon eelmise aasta andmetega tuleb esitada hiljemalt jooksva aasta **31. detsembriks**.

Kuidas riikidepõhist aruannet esitada

Deklaratsioon esitatakse Maksu- ja Tolliametile e-teenuste keskkonna e-MTA vahendusel elektroonselt XML-formaadis failiga laadides või andmeid sisestades.

Riikidepõhise aruande deklaratsiooni esitamiseks:

1. sisenege **e-MTAsse**;
2. valige menüüs **Aruanded - Teabevahetuse deklaratsioonid - Riikidepõhine aruanne**;
3. deklaratsioonide loetelu lehel valige failiga laadimiseks „Impordin aruande“ või andmete sisestamiseks „Sisestan aruande“.

DEKLARATSIOONI ESITAMINE

Deklaratsiooni täisversiooni esitamiseks andmeid sisestades vajutage nupule „Esitan“.

Valides nupult „... Veel“ „Loobun ja kustutan“ kustutatakse deklaratsioon.

Valides nupult „... Veel“ „Salvestan ja jätkan hiljem“ ilmub deklaratsioon „Pooleli“ staatuses deklaratsioonide nimekirja. „Pooleli“ staatuses deklaratsiooni on võimalik kustutada või esitada, vajutades vastavale ikoonile.

Pärast nupule „Esitan“ vajutamist toimub andmete kontroll (faili valideermine). Vigade korral kuvatakse kasutajale informatsioon vigade kohta ja deklaratsiooni on vaja parandada. Kui vigu ei leidunud, siis ilmub deklaratsioon „Esitatud“ staatuses deklaratsioonide nimekirja.

DEKLARATSIOONI ANDMETE MUUTMINE

Andmete muutmiseks tuleb fail uuesti laadida või andmed uuesti sisestada.

Riikidepõhise aruande täitmine

Deklaratsiooni vorm on kehtestatud [Rahandusministri määrusega](#).

Lisa 15 Deklaratsiooni vorm „[Riikidepõhine aruanne](#)“ (PDF)

Aruande failide tehnilised spetsifikatsioonid leiate lehelt "[Tehniline info arendajale](#)"

Alates 1. veebruarist 2021 muutus riikidepõhise aruande deklaratsioonivorm vastavalt OECD ja Euroopa Komisjoni poolt kasutuselevõetud versioonile 2.0. Maksu- ja Tolliameti e-teenuste keskkonnas e-MTA olev vorm on muudatustega kooskõlas ning siin veebilehel on avaldatud XML-vorm v2.0.

Riikidepõhise aruande esitamise abiinfo

✘ Küsimuste korral aitab meie klienditugi meilil ariklient@emta.ee või telefonil 880 0812.

Piiriüleste skeemide alane teabevahetus

Maksualase teabevahetuse seaduse (MTVS) muudatused on avaldatud **Riigi Teatajas 21.12.2019**.

Muudatustega võeti üle **Euroopa nõukogu direktiivist (EL) 2018/822** tulenevad muudatused seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas aruandavate piiriüleste skeemide puhul.

MTVS-i täiendati uue **peatükiga 2³ „Piiriüleste skeemide alane automaatne teabevahetus Euroopa Liidus“**, mis sisaldab kahteist uut paragrahvi:

Piiriülene ja aruandekohustusega skeem

Mis on piiriülene skeem?

Kohustus skeemide kohta teavet anda on vaid juhul, kui skeemis esineb piiriülene aspekt ning skeemil on mõju maksukohustusele, finantskontode alasele teabevahetusele või mille abil on võimalik peita tegelikku kasusaajat. Maksukohustust mõjutavate skeemide puhul peab olema täidetud vähemalt üks allpool loetletud piiriülesust tähistavatest tingimustest:

1. skeemis osalevad isikud on erinevate riikide või jurisdiktsioonide residendid;
2. vähemalt üks skeemis osalevatest isikutest on samal ajal rohkem kui ühe riigi või jurisdiktsiooni resident;
3. vähemalt üks skeemis osalevatest isikutest tegutseb riigis või jurisdiktsioonis, mille resident ta ei ole.

Lisaks on teavitamise kohustusega hõlmatud sellised piiriülesed skeemid, mis võivad raskendada või muuta võimatuks finantskontode alase teabevahetuse ja tegeliku kasusaaja isiku tuvastamise.

Mis on aruandekohustusega skeem?

Aruandekohustusega skeemi puhul peab olema täidetud piiriülene aspekt ning skeem peab vastama vähemalt ühele **rahandusministri 17.01.2020 määrusega nr 1 „Piiriüleste skeemide kriteeriumid“** kehtestatud skeemi kriteeriumile (vt täpsemalt juhendi alapealkirja **„Millised on piiriüleste skeemide kriteeriumid?“**). Määrusega on kehtestatud ammendav loetelu teabe esitamise kohustusega maksundust puudutavate skeemide kriteeriumitest. Loetelu ei ole ammendav finantskontode alase ja tegeliku kasusaaja tuvastamise teabevahetuse skeemide osas.

Isikud teabevahetuses

Kes on teabeandja?

Teabeandjaks võib olla iga isik, kes on osutanud maksukohustuslasele skeemiga seotud teenuseid. Skeemiga seotud teenusteks on skeemi väljatöötamine, turustamine, kättesaadavaks tegemine, skeemi rakendamise korraldamine ja selle juhtimine, samuti nende teenuste osutamisel abi ja nõu andmine. Teabeandjaks võib olla teatud juhtudel ka maksukohustuslane (vt täpsemalt juhendi alapealkirja „**Millistel juhtudel lähevad teabeandja kohustused üle?**“).

Teabeandjaks ei ole isik, kelle puhul saab eeldada, et ta ei teadnud ega pidanud teadma, et osutatud teenus või teenuse osutamisel antud abi või nõu oli seotud aruandekohustusega skeemiga. Samuti ei ole teabeandjaks isikud, kes analüüsivad rahvusvahelise maksustamise küsimusi teadus- ja õppetöö käigus.

Kes on asjaomane maksukohustuslane?

Asjaomane maksukohustuslane on aruandekohustusega skeemide alase teabevahetuse kontekstis isik:

- ✓ kellele teenusepakkuja on aruandekohustusega skeemi teinud kättesaadavaks,
- ✓ kelle meeskond on skeemi ise välja töötanud,
- ✓ kes on valmis aruandekohustusega skeemi rakendama (sh nt juhul, kui skeemi on tellinud isikuga seotud isik, nt tütarettevõtte) või
- ✓ kes on juba rakendanud selle skeemi esimese etapi.

Kes on seotud isikud piiriüleste skeemide teabevahetuses?

Piiriüleste skeemide teabevahetuse kontekstis on seotud isikuks:

- ✓ isik, kes osaleb teise isiku juhtimises, olles sellises positsioonis, mis annab võimaluse teise isiku tegevust olulisel määral mõjutada, ning
- ✓ isik kellele kuulub üle 25% ühe ja sama juriidilise isiku aktsia- või osakapitalist või häälte koguarvust või vähemalt 25% kasumi saamise õigusest.

Lisaks on seotud isikud ka isikud, kes ühiselt kontrollivad sama isikut.

Seotud isikute määratlus hõlmab nii otsest kui kaudset osalust. Kui isikul on teise isiku kapitalis kaudne osalus, siis selle suurus leitakse korrutades osaluse määrad iga järgneva astme tütarettevõtjas. Osaluste korrutamine võimaldab leida kaudse osaluse suuruse (protsendi) kaudselt kontrollitavas ühingus. Näiteks kui isikul on ühingus A 80% suurune osalus ning sellel ühingul omakorda 50% suurune osalus ühingus B, siis nende osaluste korrutamisel nähtub, et isiku kaudse osaluse määr selles tütarettevõtjas (ühing B) on 40%, mistõttu on tegemist seotud isikuga. Täieliku hääleõigusega isikuna käsitatakse kõiki isikuid, kellele kuulub üle 50% hääleõigustest. Terminit „kapital“ on kasutatud, et hõlmata määratlusse lisaks osa- ja aktsiakapitalile kapitaliosalus ka välisriigis asutatud muud liiki juriidilistes isikutes.

Seotud isikute mõiste alla kuuluvad ka füüsilised isikud, kelle puhul käsitletakse perekonda (st isiku abikaasat või elukaaslast, lapsi ja vanemaid) aruandekohustusega skeemide alase teabevahetuse kontekstis ühe isikuna.

Teabeandja kohustused

Millised on teabeandja kohustused?

Teabeandjal ega asjaomasel maksukohustuslasel ei ole kohustust viia läbi uurimist, et välja selgitada aruandekohustusega skeemi või selle rakendamisse puutuvaid uusi või täiendavaid asjaolusid, mida teada ei ole, kuid mida võivad teada teised skeemiga seotud teenuseid osutavad isikud. Igal teabeandjal on kohustus teavitada nendest andmetest skeemi kohta, mis tal olemas on.

Skeemi kohta tuleb teave esitada maksuhaldurile 30 kalendripäeva jooksul alates kas:

- ✓ skeemi rakendamiseks kättesaadavaks tegemise päevale järgnevast päevast,
- ✓ skeemi rakendamiseks valmisoleku päevale järgnevast päevast või
- ✓ päevast, millal tehti esimene samm skeemi rakendamiseks.

Valik tehakse selle järgi, milline päev/hetk on saabunud teistest varem. **28. veebruariks 2021 tuleb teavitada skeemidest, mille rakendamisega alustati ajavahemikul 25. juuni 2018 – 30. juuni 2020. Ajavahemikul 1. juuli 2020 – 31. detsember 2020 rakendamisega alustatud skeemid eristatakse seoses esialgsete teavitamistähtaegade edasilükkumisega ning neist tuleb teavitada kuu aega varem.**

Standardsete skeemide korral lisandub perioodiline aruandekohustus, mida täidetakse iga kolme kuu möödudes uue ja lisandunud teabe kohta. Standardne skeem on määratletud skeemina, mis on välja töötatud, turustatud, rakendamiseks valmis või kättesaadav kujul, mida ei ole rakendamiseks vaja olulisel määral kohandada. Esmakordselt tuleb standardsete skeemide perioodiline teave esitada **30. aprilliks 2021**.

Aruandekohustusega skeemi kohta esitatavate andmete koosseis on kehtestatud rahandusministri määrusega nr 16 ([lisa 16](#) (PDF)). Maksuhaldur annab igale esmakordselt esitatud skeemile või skeemi osale unikaalse viitenumbri, mis märgitakse teabeandja poolt skeemi kohta esitatava teabe hulgas. Viitenumber kantakse Euroopa Komisjoni peetavasse keskregistrisse, mis võimaldab luua seoseid erinevates riikides sama skeemi kohta esitatud teabe vahel.

Skeemi kasutamise jälgimiseks ja topeltaruandluse vältimiseks on teabeandjal kohustus teavitada skeemile või selle osale antud viitenumbri kohta teisi sama skeemi või skeemi osaga seotud teenust, abi või nõu pakkunud isikut.

Millistel juhtudel lähevad teabeandja kohustused üle?

Teavet ei pea andma kutsesaladusega isikud, kelleks on eelkõige advokaadi- ja audiitorbüroo töötajad. Sellisel juhul teavitab teabeandja teist skeemiga seotud teabeandjat või sellise teabeandja puudumisel asjaomast maksukohustuslast, kellele lähevad teabeandja kohustused üle.

Teabeandja aruande esitamine

Kus on teabeandja aruande esitamise koht?

Kui teabeandjal tekib aruandekohustus rohkem kui ühes liikmesriigis, millest üks on Eesti, ja seos Eestiga esineb allolevas loetelus esimesena, siis esitatakse teave Maksu- ja Tolliametile. Teabeandja seos liikmesriigiga võib olla järgmine:

- ✓ ta on selle resident;
- ✓ tal on seal püsiv tegevuskoht, mille kaudu ta osutab aruandekohustusega skeemiga seotud teenuseid;
- ✓ ta on seal asutatud või tema tegevus on reguleeritud selle riigi õigusaktidega;

- ✓ ta on selle riigi õigus- või maksunõustamisteenust osutavaid isikuid ühendava kutseühenduse liige.

Asjaomane teabeandja vabaneb teabe andmise kohustusest kui ta ise või mõni seotud isikutest on sama teabe mõnes teises liikmesriigis juba esitanud ning tal on võimalik selle kohta maksuhaldurile tõendid esitada. Teabeandja kohustuste täitmist teises riigis on vajadusel kõige lihtsam tõendada, teatades teise liikmesriigi maksuhaldurile juba esitatud skeemile antud viitenumbri.

Kes esitab teabe, kui kohustus on mitmel teabeandjal?

Piiriüleste skeemide väljatöötamisel on erinevatest riikidest pärit isikute kaasamine loomulik, mistõttu võib sama skeemi kohta tekkida aruandekohustus nii erinevates riikides kui ka mitmel isikul samaaegselt.

Teabeandja vabaneb korduvast aruandekohustusest, kui tal on ette näidata juba esitatud skeemile antud viitenumber või muud tõendid teise teabeandja poolt sama teabe esitamise kohta. Samas tuleb silmas pidada, et kohustus on esitada vaid seda teavet, mis on osutatud teenusega seoses iga konkreetse teabeandja valduses ning teabeandjal ei ole kohustust läbi viia uurimist, et välja selgitada aruandekohustusega skeemi või selle rakendamisse puutuvaid uusi või täiendavaid asjaolusid.

Asjaomase maksukohustuslase aruandekohustus

Millal on aruandekohustus asjaomasel maksukohustuslasel?

Teabeandjaks on asjaomane maksukohustuslane, kui aruandekohustusega skeemi väljatöötamisega, turustamisega, kättesaadavaks tegemisega või selle rakendamise korraldamise või juhtimisega seotud teenust osutaval isikul ei ole üheski liikmesriigis kohustust teavet esitada või kui selline isik puudub.

Aruandekohustus tekib asjaomasel maksukohustuslasel järgmistel juhtudel:

- ✓ piiriülene skeem on välja töötanud maksukohustuslase enda poolt;
- ✓ aruandekohustusega skeemi on välja töötanud isik, kellel puudub side mõne Euroopa Liidu liikmesriigiga;
- ✓ teabeandja loobub skeemi kohta teabe esitamisest kutsesaladuse piirangute tõttu.

Kus on asjaomase maksukohustuslase teabe esitamise koht?

Kui maksukohustuslane on aruandekohustuslik rohkem kui ühes liikmesriigis, millest üks on Eesti, ja seos Eestiga esineb allolevas loetelus esimesena, esitatakse teave Maksu- ja Tolliametile.

Maksukohustuslase seos liikmesriigiga võib olla järgmine:

- ✓ ta on selle resident;
- ✓ tal on seal püsiv tegevuskoht, mis saab aruandekohustusega skeemist kasu;
- ✓ ta saab seal tulu või teenib kasumit, kuid ta ei ole selle resident ning tal ei ole seal püsivat tegevuskohta;
- ✓ ta tegutseb seal, kuid ta ei ole selle resident ning tal ei ole seal püsivat tegevuskohta.

Asjaomane maksukohustuslane vabaneb teabe andmise kohustusest kui ta ise või mõni seotud isikutest on sama teabe mõnes teises liikmesriigis juba esitanud ning tal on võimalik selle kohta maksuhaldurile tõendid esitada.

Kes esitab teabe, kui kohustus on mitmel asjaomasel maksukohustuslasel?

Ühe skeemiga võib olla seotud mitmeid asjaomaseid maksukohustuslasi. Selleks, et vältida topeltaruandlust, on skeemi puhul esmane aruandekohustus sellisel maksumaksjal, kes on skeemi väljatöötamises teenusepakkujaga kokku leppinud, ning majasisese skeemi puhul on selleks isik, kelle juhtimise ja kontrolli all skeemi planeeritakse rakendada.

Piiriüleste skeemide kriteeriumid

Rahandusministri 17.01.2020 määrus „Piiriüleste skeemide kriteeriumid“

Osa skeemidest on teabevahetuse kohustuse täitmiseks asjakohased vaid juhul, kui nende puhul on täidetud peamise hüve kriteerium, milleks on maksueelise saamine. Küll aga ei ole kõikide skeemide

puhul maksueelise saamine oluline. Peamise hüve kriteerium on täidetud, kui kõiki asjasse puutuvaid asjaolusid arvesse võttes on skeemist tulenev mõistlikult eeldatav peamine hüve või üks peamistest hüvedest maksueelise saamine.

Peamise hüve kriteeriumist sõltuvad skeemid

Teavet tuleb esitada järgmiste peamise hüve kriteeriumist sõltuvate piiriüleste skeemide kohta:

1. skeem, mille puhul asjaomane maksumaksja või skeemis osalev isik on võtnud maksueelisega seotud konfidentsiaalsuskohustuse;
2. skeem, mille eest teabeandjal on õigus saada tasu või hüvitist, mis määratakse kindlaks skeemi rakendamisega saadava maksueelise suuruse järgi või selle järgi, kas skeemi rakendamisega saadakse oodatud maksueelis;

SKEEMI NÄITED

- ✘ Äriühing struktureeritakse ümber nii, et riskide, varade ja funktsioonide osas grupi sees toimub muutus, mille tulemusel äriühingule omistatud tulu väheneb või suureneb. Mitteseotud isikute vahelistes tehingutes kompenseerib üldjuhul suurema riski kõrgem tulu ning väiksema riski väiksem tulu. Ka funktsioonide osas vastab tehingu eest saadav tulu tavaliselt äriühingu poolt täidetud ülesannetele ning selleks tarbeks kasutatud varale. Seega, kui skeemiga muudetakse äriühingu/grupi riskide, varade ja funktsioonide jagunemist grupi sees ning saadakse selle tulemusel maksueelis, siis tuleb sellisest skeemist teavitada.
- ✘ Tekitatakse maksuvaba väljamakse õigus ning skeemiga seotud teenuseid pakkuva isiku tasu sõltub sellest maksuvabastuse suurusest.

3. standardse ülesehitusega skeem, mis on erinevate maksukohustuslaste jaoks kasutatav ilma igakordsete märkimisväärsete kohandusteta

SKEEMI NÄITED

- ✘ Üks äriühing ostab laenukapitaliga teise äriühingu, misjärel kaks äriühingut, kas laenulepingus sätestatud tingimustel ja korras või äriühingu poliitika kohaselt ühendatakse. Ühendamise tulemusel hakkab omandav äriühing laenukapitali kulu tasuma omandatud äriühingu majandustegevusest saadud tulust ning ühtlasi saab maksustatavast tulust maha arvata laenuga kaasneva intressikulu.

- ✘ Toimub residendist äriühingu ühendamine või jagunemine välisriigi äriühinguga, mille tulemusel osa varadest (sh raha) ja kohustustest kas läheb välisriigi äriühingusse või välisriigi äriühing ühendatakse residendist äriühinguga. Skeemi osaks on seejärel ühinemise või jagunemise teel saadud raha jaotamine dividendidena.

4. skeem, mille rakendamiseks tegutseb skeemis osalev isik eesmärgiga omandada kahjumis äriühing, lõpetada selle põhitegevus ning kasutada selle äriühingu kahjumit oma maksukohustuse vähendamiseks, kusjuures skeem võib sisaldada ka kahjumi ülekandmist teise riiki või jurisdiktsiooni või kahjumi kasutamist maksukohustuse vähendamiseks kiirendatud korras;

5. skeem, millega näidatakse saadud tulu vara, kingituse või muu tuluna, mis on maksustatud madalama maksumääraga või mis on tulumaksust vabastatud;

SKEEMI NÄIDE

- ✘ Aktiivse töö tulemusena välisriigist teenitud tulu võetakse ettevõttest välja omanikutuluna, mitte ei käsitleta väljamakset töötasuna. Kuna skeemi tulemusel maksustatakse tehing tema sisust erineva tulukategooriana ning saadakse sellega maksueelis, tuleb skeemist teatada.

6. skeem, mille eesmärk on vahendite ümberpaigutamine näiteks ühingu kaudu, millel puudub sisuline majandustegevus ilma muu peamise ärilise eesmärgita või mille osaks olevatel tehingutel on vastastikku tasaarveldav, tühistav või muu sarnane mõju;

SKEEMI NÄITED

- ✘ Eesti ettevõtte annab välisriigi ettevõttele laenu kasutades selleks mitut ettevõtet. Sellise skeemi eesmärgiks on tekitada olukord, kus intressitulu on maksustatavast tulust maha arvatav riikides, kus see on kõige kasulikum.
- ✘ Eesti ettevõtte seotud osapool välisriigis võtab välisriigis asuvasse äriühingusse laenu, et teha investering Eestisse. Sarnaselt eelnevas punktis käsitletud skeemiga, on ka siin eesmärgiks vähendada (üldjuhul klassikalise ettevõtte tulumaksusüsteemiga) välisriigis maksustatavat kasumit.

7. skeem, mis hõlmab seotud isikute vahelisi piiriüleseid makseid, mida käsitatakse ettevõtlusega seotud kuluna ja milles esineb vähemalt üks alljärgnevatest asjaoludest:

- ✓ makse saaja on sellise riigi või jurisdiktsiooni resident, kus ei ole kehtestatud ettevõtte teenitud või jaotatud kasumilt võetavat maksu või see on kehtestatud nullilähedases või nullmääras;
- ✓ makse saaja residendiriiigis või -jurisdiktsioonis on makse maksuvaba või ei arvestata makset maksustatava tulu hulka;

- ✓ makse saaja residendiriiigis või -jurisdiktsioonis on makse suhtes kehtestatud soodsam maksustamisrežiim.

SKEEMI NÄITED

- ✘ Patenditulu erikorra kasutamine, millisel juhul paigutatakse patendid, õigused patentidele, tooted, mis sisaldavad patendiõigusi vms riiki, kus sellistelt õigustelt teenitud tulu on maksustatud tavapärasest madalama maksumääraga. Patenditulu erikorra kasutamise tulemusel väheneb ettevõtte efektiivne maksumäär.
- ✘ Ettevõttele kuuluv kinnisvara paigutatakse teise maksujurisdiktsiooni valdusettevõttesse, et saada maksueelis teises riigis sellelt varalt saadavale tulule kehtestatud erireeglitest.

Nullilähedase määra puhul on direktiivi rakendamise aruteludel liikmesriigid ja Euroopa Komisjon peamiselt pidanud silmas nominaalset maksumäära, mis jääb alla 1%.

Peamise hüve kriteeriumist sõltumatud skeemid

Teavet tuleb esitada järgmiste peamise hüve kriteeriumist sõltumatute piiriüleste skeemide kohta:

1. skeem, mis hõlmab seotud isikute vahelisi piiriüleseid makseid, mida käsitatakse ettevõtlusega seotud kuluna ja milles makse saaja kas ei ole ühegi riigi või jurisdiktsiooni resident või ta on sellise riigi või jurisdiktsiooni resident, mis on kantud maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide Euroopa Liidu loetellu või keda Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsioon on hinnanud koostööd mitte tegevaks;
2. skeem, millega ühe ja sama vara amortisatsiooni kulu võetakse arvesse rohkem kui ühes riigis või jurisdiktsioonis;

SKEEMI NÄIDE

- ✘ Ühes jurisdiktsioonis on õigus vara amortiseerida vara majanduslikul omanikul ning teises jurisdiktsioonis vara juriidilisel omanikul, mistõttu arvatakse amortisatsioon maha kahe erineva jurisdiktsiooni maksustatavat tulust.

3. skeem, millega taotletakse sama tulu või sama vara topeltmaksustamise kõrvaldamist rohkem kui ühes riigis või jurisdiktsioonis, mis võib viia maksustamise täieliku vältimiseni;

4. skeem, mis sisaldab vara üleandmist ning kus üleantud vara hinda kajastatakse erinevates riikides või jurisdiktsioonides olulisel määral erinevalt.

Siirdehinna kindlaksmääramisega seotud skeemid

Teavet tuleb esitada järgmiste siirdehindade kindlaksmääramisega seotud skeemide kohta, mis ei eelda peamise hüve kriteeriumi täitmist:

1. skeem, mis võimaldab ühepoolsete maksukindlust andvate (ingl *safe-harbour*) reeglite kasutamist;

Ühepoolsust käsitletakse olukorrana, kus riik on kehtestanud reeglid, mis ei ühti OECD siirdehinna juhendites kajastatud rahvusvahelise konsensusega. Aruandekohustuse tekitab selline *safe-harbour* reeglistik, mis on maksumaksjatele avalikult kättesaadav ametlike juhendite vms õiguslikku jõudu omavate dokumentide näol kas maksuhalduri või rahandusministeeriumi veebis. Teavitamist ei nõuta siduvate eelotsuste laadsetest maksuhalduriga sõlmitud kokkulepetest, mis võimaldavad *safe-harbour* reeglite kasutamist ühel konkreetsel maksumaksjal.

2. skeem, mis hõlmab raskesti hinnatava immateriaalse vara üleandmist, kusjuures raskesti hinnatav immateriaalne vara hõlmab sellist immateriaalset vara või sellega seotud õigusi, mille puhul selle üleandmisel seotud isikute vahel puuduvad usaldusväärsed võrreldavad tehingud ning tehingute tegemise ajal on üleantava immateriaalse vara eeldatavalt saadavate tulevaste rahavoogude või sissetulekute prognoosid või kõnealuse immateriaalse vara hindamisel kasutatavad eeldused äärmiselt ebakindlad, muutes keeruliseks selle immateriaalse vara lõpliku tulususe prognoosimise selle üleandmise ajal;

3. skeem, mis võimaldab piiriüleste grupisiseste ülesannete, riskide või varade üleandmisega vähendada ülesannete, riskide või varade üleandja prognoositavat intressi- ja maksueelset aruandeaasta kasumit (EBIT) üleandmisele järgneva kolme aasta jooksul üle 50 protsendi, võrreldes prognoositava intressi- ja maksueelse kasumiga olukorras, kus üleandmist ei ole oleks toimunud.

SKEEMI NÄIDE

✘ Ühes jurisdiktsioonis asuv ettevõtte, kelle kanda on kõik riskid, struktureeritakse ümber nii, et osa riskidest jääb samasse gruppi kuuluva, kuid teises jurisdiktsioonis asuva ettevõtte kanda, mille tulemusel üleandva ning algselt kõiki riske kandnud ettevõtte intressi- ja maksueelne kasum väheneb üle 50%. Üldjuhul on sellise tegevuse eesmärk vähendada maksustamisele kuuluvat kasumit ettevõttes, mis asub jurisdiktsioonis, kus on kõrgem maksumäär ülesannete, riskide ja varade viimisega jurisdiktsiooni, kus on madalam maksumäär.

Finantskontode alast teabevahetust mõjutavad skeemid

Finantskontode alast teabevahetust mõjutavate skeemide üldiseks tunnuseks on, et see mõjub õõnestavalt finantskontode alasele teabevahetusele või kasutab ära teabevahetuse kokkulepete puudumist või riigisisises õiguses olevaid lünkasid. Finantskontode alasesse teabevahetusse on hõlmatud lisaks krediidasutustele ka makseteenuse osutajad.

Teavet tuleb esitada järgmiste finantskontode alase teabevahetuse vältimise ohule viidata võivate skeemide kohta:

1. sellise konto, toote või investeeringu kasutamine, mis ei ole finantskonto või mida ei soovita kasutada finantskontona, kuid millel on finantskontoga sisuliselt sarnased tunnused;
2. finantskonto või -vara üleandmine sellisesse riiki või jurisdiktsiooni või sellise riigi või jurisdiktsiooni ärakasutamine, mis ei ole võtnud kohustust vahetada finantskontode alast teavet asjaomase maksukohustuslase residendiriiigiga;
3. tulu ja vara ümberklassifitseerimine sellisteks toodeteks või makseteks, mille suhtes finantskontode alase teabevahetuse regulatsiooni ei kohaldata;
4. finantsasutuse või finantskonto või sellel kontrol oleva vara üleandmine või ümberkujundamine selliseks finantsasutuseks või finantskontoks või varaks, mille suhtes finantskontode alase teabevahetuse regulatsiooni ei kohaldata;
5. selliste juriidiliste isikute või õiguslike moodustiste kasutamine, mis välistavad või mille eesmärgiks on välistada kontoomaniku või kontrolliva isiku kohta finantskontode alase teabe esitamine;
6. skeem, mis õõnestab hoolsusmeetmeid või mis kasutab ära nõrku kohti hoolsusmeetmetes, mida finantsasutused kohaldavad finantskontode alase aruandluskohustuse täitmiseks, sealhulgas selliste riikide või jurisdiktsioonide ärakasutamine, kus rahapesuvastaste reeglite täitmise tagamine on ebapiisav või nõrk või kus juriidilistele isikutele ja õiguslikele moodustistele esitatavad läbipaistvusnõuded on nõrgad.

Krediidi- ja makseasutustel ei teki teabeandmise kohustust skeemide osas, mille hindamisel tuleb arvestada peamise hüve kriteeriumiga. Kui krediidi- või makseasutusele esitatavatest dokumentidest nähtub maksueelise saamise eesmärk ja pakutaval finantseeringul on oluline osa skeemis, tekib krediidi- või makseasutusel teavitamiskohustus juhul, kui skeemi väljatöötaja ei ole skeemi kohta teabeandmise kohustust täitnud.

Tegeliku kasusaaja tuvastamist mõjutavad skeemid

Tegeliku kasusaaja tuvastamise vältimise ohule viitab skeem, milles kasutatakse läbipaistmatut omandi- või tegelike kasusaajate ahelat ning milles osalevatel isikutel või õiguslikel moodustistel on järgmised tunnused:

1. neil puudub sisuline majandustegevus, mida toetaks muuhulgas piisav hulk töötajaid, seadmeid, vara ja ruume;
2. nad on asutatud või loodud või neid juhitakse või kontrollitakse või nad asuvad sellises riigis või jurisdiktsioonis, mis ei ole nende valduses oleva vara tegeliku kasusaaja asukoha riik või jurisdiktsioon;
3. nende rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse kohaste tegelike kasusaajate tuvastamine on muudetud võimatuks.

Karistused skeemist teavitamata jätmisel

Uusi või täiendavaid karistusmeetmeid teavitamiskohustusega kehtestatud ei ole. Maksuhaldur võib rakendada sunniraha ja/või määrata rahatrahvi.

Kohustuste täitmisele sundimiseks võib sunniraha kokku olla kuni 3300 eurot, sealjuures esimesel korral kuni 1300 eurot ning teisel korral kuni 2000 eurot ([MTVS § 22 lg 3](#)).

Aruantava piiriülese skeemi kohta teabe esitamata jätmise eest võib maksuhaldur rakendada füüsilisele isikule rahatrahvi kuni 300 trahviühikut (üks trahviühik on hetkel 4 eurot) ning juriidilise isiku puhul kuni 3200 eurot ([maksukorralduse seaduse § 155³](#)).

Deklaratsiooni esitamine

Deklaratsioon esitatakse Maksu- ja Tolliametile e-teenuste keskkonna e-MTA vahendusel elektroonselt andmeid sisestades. XML-vormingus failiga laadimise võimalus lisandub tulevikus.

[Piiriüleste skeemide deklaratsiooni \(DAC6\) esitamise juhend.pdf | 170.62 KB | pdf](#)

Piiriüleste skeemide deklaratsiooni esitamiseks:

1. sisenege [e-teenuste keskkonda e-MTA](#)
2. valige menüüs „Aruanded“ ja seejärel jaotise „Teabevahetuse deklaratsioonid“ alt „Piiriüleste skeemide deklaratsioon (DAC6)“
3. deklaratsioonide loetelu lehel valige andmete sisestamiseks „Uus deklaratsioon“

DEKLARATSIOONI ESITAMINE

Deklaratsiooni esitamiseks vajutage nupule „Esitan“.

Pärast nupule „Esitan“ vajutamist toimub andmete kontroll (faili valideermine). Vigade korral kuvatakse kasutajale informatsioon vigade kohta ja deklaratsiooni on vaja parandada.

Kui deklaratsioonis on vigu, salvestub deklaratsioon „Pooleli“ deklaratsioonide loendisse.

Kui vigu ei leidunud, siis ilmub deklaratsioon „Esitatud“ staatuses deklaratsioonide nimekirja.

DEKLARATSIOONI ANDMETE MUUTMINE

Andmete muutmiseks tuleb esitada uus deklaratsioon ja siduda see olemasoleva viitenumbriga.

- ✘ Failide tehnilised spetsifikatsioonid leiate lehelt "[Tehniline info arendajale](#)"

Pääsuõigused deklaratsioonide esitamiseks

Pääsuõigused ja pääsuõiguste paketid piiriüleste skeemide deklaratsioonide esitamiseks

PÄÄSUÕIGUSTE PAKETID

Piiriüleste skeemide deklaratsioonide haldamise õigus (kood: DAC6_CLIENT_ENCODER) sisaldub järgmistes e-MTA kasutamise pääsuõiguste pakettides:

- ✘ Juriidilise isiku esindaja pakett
- ✘ Füüsilise isiku esindaja pakett
- ✘ FIE esindaja pakett

ÜKSIKÕIGUSED

Piiriülestes skeemide deklaratsioonide haldamiseks saab anda ka üksikõigusi.

Pääsuõiguse nimi ja kood	Võimaldab järgmisi tegevusi
Piiriülestes skeemide deklaratsioonide haldamine (DAC6) (kood: DAC6_CLIENT_ENCODER)	vaadata, muuta, kustutada ja esitada piiriülestes skeemide deklaratsioone (DAC6)
Piiriülestes skeemide deklaratsioonide (DAC6) vaatamine (kood: DAC6_CLIENT_VIEWER)	vaadata piiriülestes skeemide deklaratsioone (DAC6)

Kõige mugavam on pääsuõigusi anda Maksu- ja Tolliameti e-teenuste keskkonnas e-MTA. Vaadake rohkem lehel **"Pääsuõiguste andmine"**.